

አማን ነሽ ወይ ጎንደር የናጅሬን አገር!

ከጌታቸው ረዳ

በደርጉ ምክትል ሊቀመንበር በሻምበል ፍቅረ ስላሴ ወግ ደረስ ርዕሱ በትክክል ባላስታወሰውም ተመሳሳይነት ያለው “በቅጡ ያልተመረመሩ አደጋዎች” የሚል ለኢትዮጵያ ሕዝብ ባስተላለፉት ማስጠንቀቂያ በርካታ አደጋዎች እያንዣቸውን መሆናቸውና በወቅቱ ያኔ ያልታዩን ለወደፊቱ (ላለንበት ጊዜ ማለት)ነው እንደሚደርሱ ተንብየው ፤ ሕዘቡ በጥንቃቄ አንዲመረምራቸው አስገንዝበው እንደነበር የኢትዮጵያን ደህንነት ሲከታተሉ የቆዩ ሁሉ ያሰታወሱዋል።

ሊደርሱ እንደሚችሉ የተገመቱት አደጋዎች ሁሉ ያኔ ቀዠትና የፖለቲካ ማታለያ መስለውን ብዙዎቻችን እንደ ተረታዊ ማስጠንቀቂያዎች የወሰድናቸው ዛሬ አማናዊ ሆኖ ደርሰውብን ስንመለከት ያኔ መደረግ የነበረባቸው ጥንቃቄዎች ስርዓት ላይ ለደጋጋሚ መድረስ በር ከፋች፤ አልያም አፋጣኝ በሞኖሩ፤ አገር ወዳዶቹ /ናሽናሊስቶቹ ምኑን ያክል ቢጥሩ አንኳ ኖሮ አደጋዎቹ ያዘገዩት እንደሆነ አንጂ ከስርዓቱ አልሰማ ባይነት ባህሪ ማስቆም ላይቻላቸው ነበር።

ሊደርሱ ናቸው የተባሉት አደጋዎች፤ ስንዘናጋ አንደ ኩፍ አወሬ እያደቡ እኛነንና ከእኛነታችን ጋር የተያያዘዩትን ሁሉ እያጠቁ አንድናጣቸው አዳክመው ድወይ አርገዉናል። በቅርቡ ለሱዳን ተሰጡ አየተባለ ያለው የጎንደር፤የጎጃም ለም እርሻና የግጦሽ መሬት፤ይባሰ ብሎ ባካቢዉ ኗሪዎች ላይ በሱዳን ወታደሮች እየተገፋ መሆኑን እየደረሰን ያለውን ዜና ስናገናዝብ ህልውናችን ላይ እየተሰነዘሩብን ያሉት የባንዳዎቹ ጥቃቶች ያለ ምንም የመልስ ምት አሁንም አሁንም እንዲቀጠሉበት ስንፈቅድ አንጀት ያበግናል። ምሁሩ የት ሄደ? ምን በነካዉ ነዉ? ይባል ነበር ድሮ ገና፤ገና የምሁሩ አምታቸውን ሳና’ቅ። በገበሬዉ ላብ የተማሩ ምሁራን ተብዎቻችን፤ ፈረንጆች ተራራ ላይ ወ’ተህ ተፈላሰፍ ብለዉኛል እያሉ የሕዝቦቹን ስቃይ አጃቢ ማእጠንት ሆነዉ የሕዘቡን ሕሊና እያፈኑ ስቃይን ለግል ዝናቸዉ አየቸረቸሩበት እጀርበዋይ ላይ ለመወጣት እየተጣደፉ የወዳጅ ጠላት ሆነዉ እያምታቱት ከባንዳዎቹ ብሰዉበታል። የፖለቲካ “መ ፃምኖችና ነጋድያን” አንድነቱን አናግተዉ በጦፊ ትግል መሀል እንደ ገራገር ላም ቆሞ አንዲቀር በሰርቀ ሌሊትና በሰርቀ ማዕልት ለጅቦቹ አጋልጠዉ ሃይለኛ ቅጣት ቀጥተዉታል! ያ ኩሩ፤ መጎሳዊ ሕዝብ ግን አንድ ቀን በሰረቀ ብርሃን ተላቶቹ ሲሰግዱለት ማየቱ አይቀርም! ።

ከጥቃት ወደ ጥቃት! መልሰዉ መላልሰዉ እያጠቁን ነዉ! ዛሬ አደጋዎቹ በቅደም ተከተል እያነገቡበት ያለምንም ክልካይ በተዘጋጀላቸዉ የጥቃት ሥፍራ እየረፉ ነዉ።ያለፈዉ ሥርዓት ከዚህኛዉ ከወያኔዉ ሥርዓት በጭካኔም በዉሸትም ተመሳሳይነት አለዉ። ይኼኛዉ ለየት የሚያደርገዉ ክህደቱ ነዉ። የክህደቱ መጠን ሆን ብሎ አቅዶ በጠላቶቻችን ጫማ ሥር እንድንወድቅ አድርጎናል። ቁጭታችንና ሀዘናችን መራራ የሚያደርገዉም ይኼኛዉ ጥቃት ነዉ።

በትግራይነታቸዉና በኤርትራነታቸዉ ቅድመያ መድበዉ ኢትዮጵያዊነታቸዉን በሁለታኛ ደረጃ በመመደባቸዉ፤ በጎንደርና በጎጃም ገበሬ ድመበር ላይ ኗሪ ጥቃት ሲደርስ እንደራሱ መንደር አንደ ትግራይ ያልተንገበገቡበት

ምክንያቱም ይኼን “የቅደሚያ ትግራዊነት ቀጥሎ አትዮጵያዊነት” የሚለውን የወያኔዎች የብሄረተኝነት ፍለስፍና መስመሩ በመከተሉ ነው። እውነትነቱን ለማረጋገጥ Identity Jilted or Re-Imagining Identity? The Divergent Paths of the Eritrean and the Tigrayan Nationalist Struggles’- Authored by Alemseged Abbay) የሚለው መጽሐፍ መላው የወያኔ ትግራይ አመራሮች የሰጡትን ቃለመጠይቅ አስቀድሞ በሕሊናቸው የሚቀረጸው የመቆርቆርና የዜጋነት ሰዕል በትግራዊዎችና በኢትዮጵያዊነት የሰጡትን አስተያየት ይመልከቱ። In my mind, Tigray comes first before anything else. I can’t be Ethiopian before I became Tigrayan” (ጸጋይ በርሃ- የትግራይ መንግሥት ፕረዚደንት በዚያው መጽሐፍ ውስጥ)። የህ ሰንካላ እይታ- ‘ ከኦሮሞው፣ከጋምቤላው ከአማራው ከሶማሊው ከአፋሩ...ሰው ለትግራይ ሰው ቅድም ይሰጣል። እዚህ ላይ ሰውን በሰውነቱና በሰብዓዊነት እኩል እይታ፤ የመደደድና ፍትህ የማሰራጨት ሚዛኑ በጎሰኝነት ተጋርዶ ይታያል። በዚህ ፍለስፍና በመታወራቸው ነው ኢትዮጵያና ትግራይ እኩል የማየት ችግራቸው የበረታው። ለዚህም ነው ጎንደርና ጎጃም በሱዳን ወርባሎች ሲደፈር ደንታ ቢሰጥ ሆነው ለብዙ አመታት እንዲጠቃ አጋልጠውታል። ባድመ ሲባል ግን ምቱ ይቀየራል! ፡ዓሰብ ያልን ጊዜ ግን ጦራቸው ኤርትራን ለመከላከል ገገጃ ነን ወዮላቹህ ይሉናል!

ይኼን “ንጉሥ ዮሐንስ” አልያም አሉላ አና ደፋሩ “ወዲ ጭቁን” ትግራይ ወስጥ ቢኖሩ ኖሮ ሕዘቡ ማሳወጥ እየተነጠቀ ዜጋ ተጎትቶ ወደ ሱዳን ሲጠለፍ፤ አንዲህ አንደዋላ አያስጠቁትም ነበር። የጎንደር ሕዝብ በ አረመኔው ድረቡሽ በተመቅደሶቹ ካህናቶቹ ሲቃጠሉና ሲደፈሩበት ጊዜ ዮሐንስ ድረስ ሲሉት አነገታቸው ላረመኔ ቢላዋ አሳልፈው ሰጡ። ዛሬ ዮሐንስም፤ አሉላም ወዲጭቁን ከኢትዮጵያ ሰማየ ሰማያት ይምጡ? የነበሩንን ጀግኖቻችን ከወጭ ቅጥረኞች ጋር ተመሳሳይነት ከመከላከያው ጦራችን ጉያ ወስጥ ሰርገው እየመለመሉ በሚሰጡር የተነኩል ድር በሚያደሩ የጦር ካዳተኞች (መርስናሪ) በአለጌና በናቅፋ በከረን በምጽዋ ፈጁተው አስፈጁት። የተቀረጠም አንደማያንሰራራ ወገቡን ሽባ አረጉት። ጎንደር ጎጃምና ወሎ ሲደፈሩ “ጃሎ” ሸዋ ሲደፈሩ “ጃሎ”፤ የጅማ የሐረር የካፋ የአርሲ ገበሬ አዛውንት ሲደፈሩ “ጃሎ በል ኢትዮጵያ ተነስ!” የሚል ወንድ ሲያጡ “በነጭ አጋሰሶች” እየተነዱ አገሪቷን የሚንዱ ወያኔዎቹ ምን ያርጉ?

ከሰባት ዓመት በፊት አገሪቷን ለኤርትራኖች በጉቦ መልክ ክፍት አ’ርገው ያስመዘበሩን ጥቃታችንን ወደሁሉ መለስ ብዮ አገር ወዳድ ጸሃፍት የመዘገቡትን ታሪክ ላስታውሳችሁ። <ኢትዮጵያ የሚሞትላት አንዳላጣች ሁሉ የሚያዋርዳትም ተቸግራ አታቅም..> ይላሉ ጸሃፊው። <በድርድር ወቅት ከኢትዮጵያ ይልቅ የሚታያቸው የሌላው አገር ጥቅም ነው። ታስታውሱ አንደሆን ከጥቂት ዓመታት በፊት ኢንቩራንስን በተመለከተ በአዲሲቱ ኤርትራና በኢሕአዴጊቱ ኢትዮጵያ መካከል ድርድር ተካሄደ ተባለ። ኤርትራዊው ሥራ አስኪያጅ ከኤርትራዊው ኢንቩራንስ ድርጅት ሥራ አስኪያጅ ጋር ተደራደሩ። የኢትዮጵያ አየር መንገድ ዋና ሥራ አስኪያጅ (ባንድ ወቅት ሦስት ምክትል ሥራ አስኪያጆች) ኤርትራዊያን ነበሩ። አንድ አይሮፕላን ወይም ድርጅት የሌላት ኤርትራን እኩል ሽርክና ወስጥ ለማስገባት ተሞክረ። የባያዋጣም አየር መንገዱን አስከሟችሉት ድረስ አድክመው ወደሚሄዱበት ሄዱ።>> ጸጋየ ገብረመድህን አርአያ- ጦቢያ ቅጽ 5 ቁጥር 10 1990 “የነጻዎቹ አገር የጀግኖች ቤት ይዘጋ? ተዋርደናል! ”

ወያኔዎችን ይህ ክህደት ለመፈጸም ያስገደዳቸው ሁኔታ፤ ሻዕቢያ የወያኔ መስራቾችን በተከታታይ ዙር አሰልጥኖና የራሱን የሻዕብያ ተዋጊዎች የነበሩትን ሰላዮቹን ድርጅቱን እንድያጠናክሩ በመላክና አልፎም ከዓረቦቹ ከጠላቶቻቸውና ከምዕራቡ ዓለም አስተዋወቁ መሸጋገር ድሮቹን ስለዘረጋለት ኢትዮጵያን ክፍት አድርጎ አንድ-ትዕዛዝ ማድረግ

ለወለታዊ ብድር የመመለስ ዘዴወ ነበር። በጉቦ ወለታ የመመለሱ ሱሱ ዛሬ አልተጀመረም። ሱዳን ወስጥ ሴቶች እህቶቻችን ለሱዳን ጋጠወጥ የደህንነት ወታደርና ሹማምነት አንደ እጅ መንሻ አሳልፎ ይሰጣቸዋል እንደነበር በዛ ያለፍን ስደተኞች ህያወ ምስክሮች ነን። አንዳንዶቻችሁ ይህንኑ ታሪክ ከተገጂዎቹ እህቶቻችን ሳትሰሙት አልቀራችሁም። ዛሬ ጎንደርና ጎጃም ለም መሬቶች ለሱዳን አሳልፎ ለመስተጠት ሲዘጋጅ ዜጎች በሱዳን ሶጥ (አለነጋ) ሲደፈሩ ዝም ማለቱ፤ በትግሉ ወቅት የዋሉለትን የፖለቲካ ተቃዋሚዎቹን የመግደልንና የማፈኑን ሥረዎቹን ያለ ችግር በማካሄዱና ሱዳን ወስጥም ሰፋፊ የእርሻ ማሳዎች ሰጥተዉት አንደልቡ አነዲፈነጭ ያደረጉለት ወለታዎች ብድር መመለሱ ነዉ።

በፊት ወየኔ ከሱዳን መንግሥትና የደህንነት መኮንኖች ጋር የነበራቸዉ የጠበቀ ወራዳ ግንኙነት በጊዜዉ የነበሩ ወሰጡን የሚያቁ አቶ ግደይ ባሕሪሹም ባሞራ መጽሃፋቸዉ ያሰፈሩትን አንዳስስና ቁጭታችን በዛዉ እናጠቃልል። በተጠቀሰዉ ጽሁፍ ከራሴ በኩል መጠነኛ ማስተካከያ አድርጌበታለሁ። << የሱዳን ሕዝብ ደግ ህዝብ ነዉ። ለባለስልጣኖች ክፋት ያስተማርናቸዉ እኛዉ ነን። መጀመርያ በገራገርነት ልብ ስያስተናግዱንንና ወደመጨረሻ ወደ ቁላዉ ጊዜ ሲሸኙን ያሳዩን ልብ እንደፋተኛዉ አላገኘናቸዉም። ወየነ ትግራይ ለእነ “ዛቢጥ አሲር” (መቶአለቃ አሲር) እና መሰሎቹ ገንዘብና ኮረዳ/ ወጣት ልጃገረዶችን በጉቦ መልክ በማበርከት ኢትዮጵያዊ በሆነ ወገን ላይ ግፍ ፈጸሙ። አነኚህ ዛሬ ኢትዮጵያዊያን ነን የሚሉ “አላዉያን ተጋሩ” በወቅቱ የሱዳን ዛቢጦች አጉራሽ ሆነዉ ስደተኛዉ በስደት አገር፤ በቀን ጨለማ ዉጦት የቁም ስቅሉ እንዲያይ አድርገዉት ነበር። የትምክህት ስድብ ከአፋ የማይለየዉ “መቶአለቃ አሲር” ብዙ ወገኖች ገርፏል። በዙ ሴት እህቶቻችን ለግብረሰጋ ግንኙነት እያስገደደ ደፈሯል። በግፍ ሌሊት ተጸነሶ በግፍ የተወለደ ስዳደግ መጥፎ ስለነበር ፤ አሱም በተራዉ ቀኑ አለቀበትና አል-ኒመሪ ሲገለበጥ አብሮ ተገልብጦ ደብቁኝ ሲል አየሁት። ገዳሪፍ ከተማ የኖረ በዛብጥ አሲር ያልተሸበረ ቢኖር ጥቂት ነዉ። አሲር ስልጣኑ መከታ በማድረግ በድርጅቶችና በኢትዮጵያ ነክ ማህበራት ወስጥ ጣለቃ እየገባ ቀን በጣለዉ ኢትዮጵያዊ የድርጅት አባል ስደተኛ በወያኔዎች ተልኮ ብዙ በቀል ብዙ ግፍ ፈጸሙ። ወየኔ ትግራይ አግሯን ወደ ሱዳን ብቅ ያደረገችበት ወቅት ገዳሪፍ በዘመነ ዛቢጥ አሲርና በግማሽ ጎኑ ሱዳን በሌላ ትውልዱ ደግሞ ከሰሜን ኢትዮጵያ ከሚንአሚር በኩልሚወለድ ከአንዲት የትግራይ ሴትሥስት ልጆች የወለደዉ (ሩጣናዉ) ኮሎኔል ሩፋኤል (በቁላ የጀነራል መዓረግ) የተባለዉ ሱዳናዊ ባለስልጣን ፡ በኢትዮጵያዊያን ድርጅቶች መሃልና በሱዳን የጸጥታ ጉዳይ እንዲያስተባብር ተመድቦ በነበረበት ወቅት የኢዲህ አመራሮች እርስ በርስ አንዲጋጩ በማሃል ጣልቃ እየገባ ጥላቻ አንዲስፋፈ በወያኔዎች እየተላከ አዲህ (EDU) አንዲፈርስ እየበጣበጠና ፡ ኢሕአፓም ሱዳን ወስጥ ቦታ አንዳይኖረዉ <<ሹዲ>> ነዉ (ኮምዩኒስት ነዉ) እያለ የበላይ አለቆቹን እያምታታ እያሞኘ አስከ ጀኔራልነት ማዓረግ የደረሰ፡ ብለጦቹ ወያኔና የሽዕብያ መሪዎች አንከክልህ እከከን እያሉ አንደኛዉ አኛ እኮ ዘመዶችህ ነን ሲሉት ወያኔም እኛም “አማኞችህ” ነን እያሉ የዘረኝነት መልክታቸዉ በእጅ አዙር እያስተማሩ በወገን ላይ ጥቃትአንደፈጸሙ እነሱም አሌ ማይሉት ነዉ።

ጉቦ ማቅረብ ያልቻለ ኢትዮጵያዊ የድርጅት በአካባቢዉ ሙዲር (አስተዳዳሪ) እና በፖሊስ ደህንነት ተይዞ በሶጥ (ባለነጋ) አየተሞሸለቀ ጉቦ አስከያቀርብ ድረስ አሰር ቤት ይማቅቅ ነበር።

አስገራሚዉ ሌላዉ ሴራቸዉ ደግሞ፡- ወያኔዎች አገራቱን አንደተቆጣጠሯት አዲሱ የትግራይ ክልል ብለዉ ደጋግመዉ ባወጡት መለከእ ምድር/ካርታ፤ የትግራይ ሕዝብ ከአማራዉ ሕዝብ ጋር ለማጋጨት ወልቃይት ጠገዴን ተሻግረዉ

አዲስ ድንበር ቀይሶታል። ትናንት ደጃዝማች ገብረስላሴ በወጫፍ ጠመንጃ የሸጡትን የአወጋጅ፤ የእምኒሓጀር፤ የጉሉጅ የተሰነደንና የከሰላን በር የኤርትራን ከ/ሃገር ኩታ ገጠም ድንበር ለምን አላስታወሱትም? ወይስ የአያታቸው የደጃች ገብረስላሴን ዓይነት “ወጫፍ ብረት” ለትግላችን ባለወለታችን ነገር ተብሎ? ወይስ የትግራይ ህዝብ ንቀጥ ሞኝ ነገር ፤ እኛ ካልነገርና ከደነገግነው ነገር አይወጣም ተብሎ? የትግራይ ሕዝብ የሚንቃቸውን ያህል እየናቁት መሆኑ ግን ያሳዝናል።

ወያኔዎች ሲያልፉ የሚያልፍ፤ ይህ ለጊዜውም ቢሆን እየተመኩበት ያሉት የተቆጣጠሩት ሠራዊት፤ በሌላ ትውልድ ተተክቶ አንድ ቀን ንብረቱንና መሬቱን የሚጠይቅ ሌላ የትግራይ ሠራዊት የሚነሳ መሆኑንም የተገነዘቡት አይመስሉም። በነሱ ቤት ካለ'ነሱ ሌላ ብልህ የለም። የመጀመርያና የመጨረሻ ዘመን መስፈርቶቻል። የትግራይ ሕዝብ ለጊዜው አፋና እጁ ታሰሮ ዝም ይበል አንጂ አንድ ትውልድ ታሪክ እንደሚሰራ ምስክርነቱ አይነፍገንም። >> (ግደይ ባሕሪሹም)።

ወያኔ የጎንደርንና የጎጃምን መሬትና ሕዝብ በሱዳን ወታደርና ነጭ ለባሽ ሲደፈር፤ ቤት ንብረቱ ሲቃጠል፤ ዜጎች እየተጠለፉ ሱዳን ድረስ አሻግረው ሲደበድቡት “ማነህ አንተ ቁም!” የሚልለት አገር መንግሥት ያጣበት ምክንያትም ለዘሁ ነገር። ሱዳኖች ለወየኔ ዋሉለትን ዉለታ ብድር መመለሻ ነገር። አሁንም ይበልጥ ተቃዋሚዎቹ አየጠለፉና እያፈኑ እንዲያስረክቡት እጅ መንሻ መደለያ ነገር።

መቸም ቢሆን የጀግኖች አገር አንደተደፈረ አንዲሁ አንደተዘጋ ዝንተግለም አይኖርም። አንድ ቀን ጀግና ይወለዳል ያኔ የጀግኖች አገር ይከበራል፤ የተዘጉብንን በሮቻችን ክፍት ይሆናሉ! ጥቃቱ ይቆማል!

ኢትዮጵያ ለዘላለም ትኑር
 ጌታቸው ረዳ
 ሳን ሆዘ ካሊፎርንያ
 አሜሪካ

ሚያዝያ 2000